

si» diye hazırlanan proje kâğıt üzerinde kalmış, maalesef yıllardan beri kuvveden fiile çıkarılamamıştır. O tarihten bu yana yaptığı tahribat dikkate alınacak olursa, şayet bu ıslah için sarf edilecek para ile de mukayese edilirse, tahmin ederim ki, onun belki elli misli, yüz misli tahribat olmuştur.

Arkadaşlar, bu son sel âfeti, maalesef mahsulün de en verimli bir zamanına rasladığından, çiftçimizi büyük ölçüde zarara sokmuştur. Hükümet mensuplarından; İmar ve İskân Bakanı, Bayındırlık Bakanı, Tarım Bakanı gelmişlerdir, elemanları da gelmişlerdir; tetkik etmişlerdir, ancak bunun, psikolojik bir etkiden öteye bir mana taşımayacağı da aşîkârdır.

Hadise, bilhassa ilgi bakımından Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığını ilgilendirmesine rağmen, maalesef Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı arkadaşımız gelmediği gibi, ilgilileri de ilgilenmemişlerdir.

Devlet Su İşleri Genel Müdürü Eskişehir'de bulunan Bölge Müdürü, Vali ve bakanlarla gezilerimiz esnasında, ancak kendilerinin geldiğini duyduğumuz halde, sahada görme imkânına sahip olmadık. Bilhassa Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün milyarlarca varan bütçesine rağmen bu mecralarda, bu nehirlerde bugüne kadar bigâne kalması, aktif bir şekilde harekete geçmemesi zararları her geçen yıl daha da artırmaktadır.

Bir misal vereceğim arkadaşlar :

1969 yılında, Karasu'nun Darıçayırı diye bir deresi var, burada bir sel kapamı yapılması projelenmiş olmasına ve bütün gayretime rağmen bu projeyi tatbikata geçirtemedim. En son, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sabit Osman Avcı iken, kendisine vaziyeti izah ettiğimde, «Emanet suretiyle de bu yapılabilir, makinelerinizin bunu yapmasında, diğer işleriniz dahi aksamaz» dedim ve kendisini ikna ettim.

Emir verdi. Şimdi, Validen, vahim bir hâdise olarak öğreniyoruz ki, Bölge Müdürlüğüne verilen emir, Genel Müdürlüğün engellemesi suretiyle şöyle bir tatbikata sokulmuştur.

Makineler bölgeden gönderiliyor, Vilâyetin emrine giriyor. Bu sel kapanının yapılacağı

Karasu'nun Darıçayırı köyünde, köylüler ayaklanmış; hepsi, arazi üzerinde istimlâk talebetmeyeceklerini beyan etmiştir. Bütün bu beyanları vali toplamış bir sevkle, bir heyecanla işe başlanacağı zannedilirken, 15 gün o makineler Sakarya Valiliğinin önürde yatırıldığı halde, Genel Müdürlük, «İstimlâk için müracaat edenler vardır» diyerek makineleri çekmiştir.

Sayın bakanların dikkatini çekerim : Maiyetindekiler bu şekilde sabote edici davranışlar içindedirler. Şayet o zaman o yapılsa ki, keşif bedeli de 3 milyon 800 küsür bin liradır, bugün gidip görseniz yürekler acısıdır, belki 15 milyon zarar sadece orada olmuştur. Yine de bunun üzerine eğilineceğini sanmıyorum, ama hatırlatmakta fayda vardır.

Değerli arkadaşlarım; Hendek, Geyve, Ak-yazı, merkez kaza başta olmak üzere en büyük zararı görmüşlerdir. Büyük çiftçilerin zararları yanında, bilhassa bahçe ziraati yapan, domates, patlıcan gibi sebzeleri yetiştiren küçük bahçe tarımı ile uğraşan vatandaşlarımız büyük zarara uğramışlardır. Orada bakanlarla vakı görüşmelerimizde, mevzuatın bunlara yapacağı bir şey olmadığını söylediler. Ben de o kanaatteyim. Ama bunların bir yıl zarfında yeniden o milleri, o camurları kaldırıp da topraktan istifade etmeleri de imkân dahilinde olmadığına göre, sayın Hükümetin bu vatanlarımız için bir ek kanun veya kararname, ne ise bilmiyorum, getirmesinde mutlaka bir tedbire gitmesinde büyük fayda vardır.

Geyve kazasının ayrıca şehri büyük tahribata uğramıştır. Şehir birbuçuk metre su irtifaında aşağı - yukarı 8 - 10 saat kalmıştır. Kerpiç olan evlerin temellerinin bundan büyük zarar gördüğü teknikman meydandadır. Bilhassa, Selçuklular zamanında yapılan bir köprü bugüne kadar orada tarihî bir eser olarak dururken, maalesef bu selle, o da ortadan kalkmıştır.

Hükümetin kısa süre içinde tedbir alması gerekmektedir. Ancak, teknik elemanlar için de söylüyorum, öyle iskarpin ayağında, kıratat boynunda gidip de köylüye faydalı olmak mümkün değildir. Çizmeyi ayağına çeken mühendis araziye girmeyi göze almalıdır. Araziye girmeden, eli cebinde tespit ve tetkik müs-